

MALUJEME nejen na trička

Kateřina Konřiová

Šikovné
Ruce

20 originálních nápadů

Druhé přepracované vydání

GRADA

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Obsah	3
Úvod	4
Pomůcky a materiály	6
Výrobky	12
Pro holky	12
Motýlí tričko	12
Bledě modrá tunika	13
Pyžamo	14
Pro kluky	15
Tričko s rybkami	15
Tričko s motivem „Rock Art“	18
Pro děti	20
Prostírání	20
Tričko malého oděvního výtvarníka	22
Vosková batika na tričku	24
Do domu	28
Stínidlo na lampu	28
Potah na židli	32
Povlak na polštářek	34
Na cesty	36
Batůžek	36
Plážová taška a kšiltovka	38
Cestovní kabelka	39
Bílé šaty s černou bordurou	40
Vosková batika na tričku podruhé	41
Odbarvené tričko	42
Nákupní taška	44
Taška s červeno-černým vzorem v maorském stylu	45
Další inspirace	46
Obal na knížku a záložka	46
Pouzdro na brýle	46
Zazvonil zvonec	47
Minišaty s reliéfem	48

ÚVOD

Když jsem se rozhodla napsat tuto knížku a usedla ke klávesnici počítače, přepadl mě pocit, že už bylo o malování na textil všechno napsáno. A tak jsem zase vstala a šla posbírat svoje náčrtky s poznámkami, desky s návrhy, fotografie již hotových textilních dekorací a ze skříní jsem vyndala hromadu pomalovaných triček mých i ostatních členů rodiny. Tato malá inventura mě přivedla k závěru, že je paní móda našťěstí vrtkavá, trička se okoukají, operou nebo z nich děti vyrostou a že malovat se dá nejen na trička.

Vrátila jsem se proto ke psaní. S předsevzetím napsat knížku o malování nejen na trička – pro ty, kteří to chtějí zkusit, ale i pro ty, kteří již zkušenosti s malováním na textil mají. Pokusím se vám pomoci orientovat se v barvách, kterých je dnes na trhu velké množství. Seznámíte se s pomůckami z domácích zdrojů, které si zvládne udělat každý, a najdete zde i projekty vhodné pro děti.

Protože jsem zastán-
cem názoru, že cokoli, co
člověk vytvoří vlastníma
rukama, přispívá k jeho
pohodě a uvolnění daleko
lépe než pasivní odpoči-
nek, věřím, že i vy zde
najdete nápad, který vás
osloví, inspiraci, která
vám pomůže rozvinout
vaše vlastní nápady,
a hotovým výrobkem
uděláte radost sobě nebo
druhým.

Inspiraci hledejte všude
kolem sebe, schovávejte
kresby nakreslené bez-
děčně třeba během tele-
fonního rozhovoru, dívejte
se na obrazy, oblečení,

stromy, listy, květiny, lidi a zvířata. Spoustu neotřelých nápadů najdete v dětských kresbách, prostě pozorujte svět kolem sebe. Někdy vás inspirují barvy, jindy zase tvary, ale třeba i hudba. Stačí mít stále po ruce papír a tužku, momentální nápad co nejdříve načrtnout a ve volných chvílích ho pak rozvinout do předlohy.

Jednotlivé projekty nemusíte striktně dodržovat. Povolte uzdu své fantazii, nechte se unést hrou barev, moje postupy nechtě jsou vám malým vodítkem vaší vlastní tvorby.

Kromě zálib, mezi něž patří malování na textil, mám i civilní zaměstnání, do kterého často dojíždím vlakem. Některé nápady tak vznikly při pozorování ubíhající krajiny z okna vlaku. Zvlněná krajina, míhající se stromy, šňůry barevných aut, střechy domů, klikatící se silnice nebo koryta potoků a říček či obrazy zrcadlící se na hladinách vodních nádrží jsou stálou inspirací, stačí se opravdu jen dívat. Každé roční období promění krajinu v přírodní paletu barevných odstínů. Proč o tom vlastně píšete? Aby bylo zřejmé, že i zdánlivě nudná každodenní cesta do práce může přinést spoustu podnětů a nápadů.

Malá poznámka na závěr se týká hledání inspirace například na internetu: pokud se budete inspirovat, je to v pořádku, ale pozor na přímé kopírování a autorská práva.

POMŮCKY A MATERIÁLY

Barvy, se kterými se v jednotlivých projektech setkáte, jsou vodou ředitelé a lze je mezi sebou míchat. Barvy se prodávají v mnoha odstínech včetně metalických, fluorescentních, perleťových i signálních.

Většinu barev lze použít na přírodní materiály nebo na materiály s malým množstvím příměsí, ale můžete koupit i barvy, které lze použít na materiály umělé, koženku, kůži apod. Všechny popsané barvy se fixují teplem – žehličkou podle návodu na barvách a informací na textilu, v některých případech stačí použít fén. Před fixováním musí být barvy vždy dokonale suché. Štetce i všechny pomůcky stačí omýt vodou, případně vodou s trochou saponátu. Při práci s barvami používejte raději pracovní oděv, protože ne vždy se podaří barevné skvrny z oděvu dokonale odstranit, přestože nejsou zafixované. Po zafixování můžete textilie prát v ruce nebo pračce, podle instrukcí od výrobce barev a výrobce textilu.

Barvy transparentní (průsvitné) jsou určeny na světlý textil, pro svoji transparentnost jsou nevhodné na textil tmavý. Jejich odstíny jsou výrazné, na světlých materiálech krásně vynikají.

Barvy krycí (neprůhledné) jsou určeny k malování na tmavý textil, ale můžete je použít i na textil

světlý. Dají se využít i jako kontury pro malování na různé druhy textilu – a to tak, že barvu nalijete do aplikátoru, o kterém si povíme níže v samostatném odstavci.

Barvy na hedvábí zažehlovací jsou určeny, jak je patrné již z názvu, hlavně k malbě na hedvábí, ale dají se použít i k malování na další světlé textilní materiály. Jsou vhodné i ke stříkání barvy, pomocí pumpičky na hedvábí nebo rozprašovače.

Sluneční barvy patří do řady transparentních barev vhodných na světlý textil. Pomocí šablon a slunečního záření nebo záření silnější žárovky vytváří efekty zesvětlení, a to v místech, na která položíte neprůhledné šablony. Také se dají dobře využít, stejně jako barvy na hedvábí, ke stříkání pomocí pumpičky. Po zafixování již barvy nezesvětlají.

Na závěr povídání o barvách ještě jedna rada. Je dobré vytvořit si vzorník barev – pro snadnější výběr a kombinací barev; postačí vám k tomu kousek bílého plátna, které pomocí kontury rozdělíte na čtvercovou mřížku a jednotlivá políčka vymalujete barvami. Na kousku tmavé bavlny nebo plátna si můžete vyzkoušet, jak budou vypadat odstíny barev krycích. Před použitím vždy barvy dobře promíchejte, stačí lahvičku s barvou dobře protřepat.

Vedle běžných pomůcek, jako je tužka, nůžky či pravítko, budete potřebovat i další malířské náčiní.

Pumpička na hedvábí je pomůcka určená ke stříkání barvy, lze ji natlakovat, takže se barva rozptyluje na látku souvisle v jemných kapkách, dalo by se říci, že je to barevné mlžení. Barvy na textil je třeba pro použití v pumpičce naředit

vodou, aby se trysky neucpaly. Po každém použití vymyjte pečlivě pumpičku vodou, nesmíte zapomenout ani na pročištění trysky, jinak zaschlá barva pumpičku znehodnotí. Vymytou pumpičku naplňte vodou, natlačte a vystříkejte, tak budete mít jistotu, že vás pumpička při dalším použití nezradí.

Štětce kulaté i ploché různé síly. Kromě nich můžete na větší plochy použít také štětce molitanové, ale budou se hodit i různé houbičky. Štětce udržujte v čistotě, aby se vám

při opakovaném použití nedostaly na malbu cucky zaschlé staré barvy, vždy je pečlivě vyperte ve vodě, můžete použít i vodu mýdlovou. Při práci s textilními barvami mějte na pracovním stole nádobu s vodou

a po práci štětec ihned propláchněte a otřete, aby v něm nezůstávaly zbytky barvy.

Aplikátor Už jsem se o něm zmínila na začátku této kapitoly, slouží ke kreslení kontur. Je to plastová lahvička s uzávěrem na závit ve tvaru hrotu, na který lze našroubovat ještě hrot kovový, který vám umožní nakreslit přesnou souvislou čáru o síle průměru kovového hrotu. Na obrázku na str. 6 je vidět rozdíl mezi linkou nakreslenou pouze aplikátorem a linkou, která je nakreslená pomocí kovového hrotu. Po ukončení práce hrot odšroubujte, pečlivě vymyjte a pročistěte přiloženým drátkem. Barvu můžete v uzavřeném aplikátoru nechat, není nutné ji přelévát zpět do originální lahvičky.

Tip: Do očka drátku na čištění hrotu si uvažte mašličku, abyste ho stále nehledali. Do umyvadla nebo dřezu dejte lapač nečistot, budete tak mít jistotu, že hrot neskončí v odpadu. Malý trychtýř usnadní doplňování barvy do aplikátoru.

Šablonové lepidlo ve spreji umožňuje opakované přilepení šablony na textil, aniž by na něm po sejmutí šablony zanechalo nějaké stopy. Nanesete-li lepidlo na podložku, na kterou položíte textilii, zamezíte jejímu klouzání při samotné dekoraci. S lepidlem pracujte v dobře větrané

místnosti nebo venku a nenechávejte ho v dosahu dětí.

Podložky proti prosáknutí barvy na nechtěné části malované látky jsou velice praktické. V kombinaci se šablonovým lepidlem zabraňují pohybu látky při dekoraci, jak již bylo napsáno.

Pomůcku, která se vkládá do trička, jsem viděla na jedné zahraniční výstavě, velice mě zaujala, ale v žádném obchodě jsem ji neobjevila. Poprosila jsem proto šikovnou kamarádku, aby mi ji vyřezala z překližky. U soudila, že vhodnějším materiálem bude oboustranně laminovaná deska z HDF, protože snese i časté otírání vodou. Chcete-li se věnovat malování triček častěji, je dobré nechat si uříznout destičky v různých velikostech. Můžete si pořídit i obdélníkovou destičku, která se bude hodit k deko-

raci jak triček, tak i dalších textilií a ocení ji děti. Destičky z HDF vám uříznou i v některých hobby marktech.

Pro první pokusy si vystačíte s obyčejnými novinami, kartonem nebo si můžete od dětí půjčit modelovací podložku.

Papírovou maskovací páskou v různých šířkách využijete k přidržení šablon, nákresů, k ohraničení obrázků na látkách, při vytváření pruhů a čtverců. Je to prostě univerzální a levná pomůcka, bez které se neobejdete.

Přenosovou tužkou můžete přenést obrázek z papíru na světlý

textil, a to tak, že návrh překreslíte touto tužkou na pečicí nebo pauzovací papír, pak obrázek položíte pokreslenou stranou na textilií a žehličkou na doporučenou teplotu přežehlíte. Obrázek se z pečicího papíru přenesne na látku. Při žehlení je dobré papír s obrázkem přichytit k látce například papírovou páskou, aby motiv zůstal při žehlení na místě a čára byla tenká. Obrázek lze takto přenést několikrát, jen je nutné si uvědomit, že nakreslený obrázek bude zrcadlově převrácen, proto je třeba dávat pozor hlavně u písmen, případně číslic. Pro přímé kreslení na světlý textil můžete využít obyčejnou měkkou tužku, na tmavý textil pak krejčovskou křídu, nejlépe v tužce.

Pečicí papír je rovněž nepostradatelný, kromě přenosu obrázků přes něj můžete žehličkou fixovat barvy po dobu určenou výrobcem barev a výrobcem textilu.

Voskem malované obrázky mají své nezaměnitelné kouzlo, proto jsem do knížky zařadila i tuto techniku. Na trhu je dostupný speciální vosk ve správném poměru parafínu a včelího vosku nebo si ho můžete namíchat v poměru 1:1. Horkým voskem můžete malovat pomocí štětce nebo nástrojem s exotickým názvem tjan-ting. Tento nástroj má různé průměry odtokového otvoru. Pro malování na

silnější látky, jako jsou například trička, zvolte raději větší průměr (kolem 1 mm). Štětce, které jednou namočíte do horkého vosku, jsou pro jiné malování už nepoužitelné, takže pozor na to, který štětec do vosku ponoříte. Roztavíte-li voskové pastelky, zůstanou barevné pigmenty po zažehlení vosku přes pečicí papír na

látce. Voskovky můžete i nastrouhat, látku jimi posypat a následně přežehlit přes pečicí papír. Je to technika vhodná i pro menší děti. Voskovkami vytvořené dekorace nejsou však tolik odolné vůči praní v pračce, proto je lepší přepírat je v ruce. Hořák na čajovou svíčku nebo aromalampa vám dobře poslouží na rozehtívání

vosku; budete-li vosk zahřívát na elektrické ploténce, dejte nádobku s voskem do vodní lázně, aby nedošlo ke vznícení vosku.

Lamitex je speciální transparentní fólie, kterou lze laminovat látky, papír, ale třeba i fotografie.

Postup

1. Vystříhnete z fólie potřebný tvar.
2. Položte laminovací stranou nahoru – poznáte ji podle toho, že je matnější než strana druhá a dá se do ní udělat rýha nehtem.
3. Na fólii Lamitex položte obrázek kresbou směrem k fólii.
4. Přes pečicí papír nebo bavlněnou látku zažehlujte asi 2 minuty na 120 °C.
5. Po vychladnutí upravte potřebný tvar nůžkami.

Dále budete potřebovat staré **noviny**, papírové **kuchyňské utěrky**, **hadříky** a **kelímky** na vodu, **ramínka** na šaty, **kolíčky** na prádlo, **fén** pro urychlení zasychání barev, **vatové tyčinky** na drobné opravy a odebírání přebytečné barvy a samozřejmě **žehličku** pro konečnou fixaci barev. Budeme potřebovat ještě **fixy na textil** a **pěnové hmoty** na výrobu tiskátek. Tenčí a měkká pěnová guma v různých barvách se prodává pod názvem **Moosgummi**, silnější se pro-

dávají např. jako izolace, karimatky apod. Na výrobu šablon i tiskátek se dobře hodí **řezák**, chce to sice trochu cviku, ale výsledky stojí za to.

V knížce najdete i projekty, ve kterých se objevuje jednoduché šití, protože však knížka není určena k instrukcím o šití, je to jen zpestření a ukázka dalších možností. Jednoduché nákresy střihů se stručným popisem jsou součástí příslušné kapitoly a záleží jen na vás, jestli se pustíte i do těchto projektů.

Další pomůcky, tipy a triky najdete u jednotlivých popisů.

Nové textilie je třeba před vlastním malováním vyprat, aby se zbavily impregnace a barvy tak mohly dobře přilnout k látce.

Všechny barvy a pomůcky v této knížce jsou dostupné na našem trhu. Koupíte je ve výtvarných potřebách, specializovaných internetových obchodech, některé i v běžných papírnictvích, prodejnách pro kutily a hobby marketech.

VÝROBKY

Do šatníku pro holky

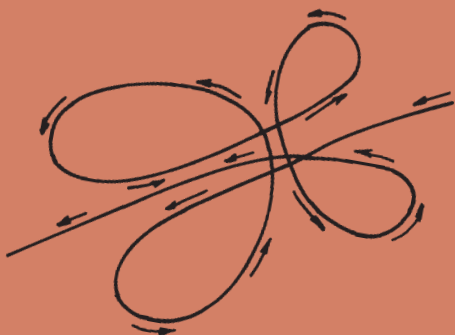
Pro začátek si povíme něco o technice „čáry máry“, která může mít nekonečně mnoho podob.

I obyčejné čáry, různě se přes sebe křížící, mohou vytvářet velice zajímavé jednobarevné, ale i barevné efekty, jak je vidět na obrázcích a nákresech. Z jednoduchých kliček na tričku snadno vykouzlíte rozkvetlou louku plnou motýlů, květin a ptáčků nebo třeba vodu plnou rybek. Stačí kličky jen trochu uspořádat a dokreslit detaily.

Motýlí tričko

Pomůcky a materiál

- Bavlněné tričko světlé barvy
- Aplikátor s hrotem o průměru 0,5 mm
- Barvy krycí i transparentní
- Štětec kulatý
- Žehlička

Postup

1. Vložte do trička destičku příslušné velikosti, nemáte-li destičku, použijte karton nebo staré noviny – jako zábranu proti prosáknutí barvy na zadní stranu trička.
2. Aplikátor naplňte krycí barvou, našroubujte kovový hrot a následně nakreslete na tričko čáru (konturu) s kličkami poskládanými do tvaru motýlích křídel. Motýla nakreslete podle nákresu. Kdo nemá ještě tak pevnou ruku, může

si motýly předkreslit obyčejnou tužkou.

3. Počkejte, až kontura dokonale zaschne, a vymalujte štětcem motýlí křídla transparentními barvami. Není-li kontura úplně suchá, barva prosákne i přes konturu. Jste-li netrpěliví nebo pospícháte-li, použijte k urychlení schnutí kontury fén.
4. Zaschlé barvy zafixujte žehličkou.

Bledě modrá tunika

Další možnosti, jak využít „čmáranici“, jsou vidět na obrázku.

Pomůcky a materiál

- Tunika světlé barvy
- Barvy krycí
- Aplikátor s hrotem
- Plochý štětec
- Žehlička

Postup je stejný jako u předchozího projektu. Před zažehlením ještě vystínujte motiv užším plochým štětcem. Na obrázku vidíte, že stínování dodá motivu plastičnost.

Pyžamo

Pomůcky a materiál

- Bavlňené pyžamo
- Aplikátor s hrotem
- Barva krycí
- Žehlička

Postup

1. Vyložte horní díl pyžama proti prosáknutí barvy, destička je v tomto případě dobrou volbou.
2. Kolem výstřihu až ke spodnímu okraji a na rukáv nakreslete aplikátorem různě se křížící čáry.
3. Když kontury zaschnou, vyšrafujte a vymalujte podle libosti některé tvary vzniklé křížením čar.
4. Kdo chce, může přidat i další detaily jako např. tečky, spirály apod., jak je vidět na detailu.
5. Pyžamové kalhoty ozdobte stejně podle bodu 1–4.
6. Nezapomeňte suché barvy zafixovat žehlením.